

Київський університет імені Бориса Грінченка
Університетський коледж

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« 11 » 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ

для студентів

спеціальності	022 Дизайн
освітнього рівня	молодший спеціаліст
освітньої програми	Дизайн

Київ – 2019

Розробник: Овчаренко Ольга Миколаївна,

викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну
Університетського коледжу

Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Овчаренко Ольга Миколаївна,

викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну
Університетського коледжу

Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії
образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 29.08.2019 № 1

Голова циклової комісії

О.М. Овчаренко

Робочу програму перевірено

30.08.2019 р.

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

(З.Л.Гейхман)

Заступник директора

з навчальної роботи

(Я.В. Карлінська)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), « ____ » _____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни		
	денна форма навчання		
Вид дисципліни	нормативна професійно-практична		
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	6/180		
Курс	2-3		
Семестр	3	4	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	3		
Обсяг кредитів	2	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60	60
Аудиторні	28	28	28
Модульний контроль	4	4	4
Семестровий контроль			
Самостійна робота	28	28	28
Форма семестрового контролю			екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою та основними завданнями дисципліни «Композиція» є сприяння особистісному художньо-естетичному та професійному розвитку студентів, формування базових компетентностей в їх художньо-практичній діяльності, що сприяє успішному входженню молоді людини в життя сучасного суспільства.

Основним завданням вивчення дисципліни є:

- опанування студентами теоретичних засад композиції, засвоєння законів, правил, прийомів композиції у процесі виконання вправ, творчих завдань;

- удосконалення навичок практичної діяльності, розвиток композиційного бачення, просторового мислення;
- комплексне застосування засобів композиції у створенні гармонійної композиції.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів мають бути сформовані наступні компетенції:

- здатність організувати власну навчальну та творчу діяльність;
- вміння отримувати, аналізувати та відтворювати інформацію, відрізнити факти від домислів;
- здатність самостійно приймати рішення, демонструвати власну креативну спроможність;
- вміння організувати взаємозв'язок між набутими знаннями та їх практичним втіленням в реальних проектах;
- здатність включатися в проект, працювати в команді, нести відповідальність за свою роботу;
- самостійний пошук нових рішень при виконанні творчих завдань;
- володіння етикою у професійній сфері;
- здатність до асоціативного, просторового, пластичного мислення;
- вміння синтезувати, диференціювати, абстрагувати і творчо мислити;
- аналізувати композиційну побудову творів мистецтва;
- вільно володіти основними законами, засобами, правилами та прийомами композиції, відтворювати їх у власній практичній діяльності;
- застосування основ композиції в подальшій професійній діяльності;
- вміння удосконалювати власні навички в роботі над створенням композицій на площині та в об'ємі з використанням різних художніх технік і матеріалів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт					
	Усього	Аудиторна:				
		Лекції	Семін.	Практ.	Індивід.	Сам.р.
3-4 навчальні семестри						
Змістовий модуль 1. Основи теорії композиції						
1. Поняття про композицію, її види, закони та правила	2	2				
2. Виявити настрій предмету засобами лінії та плями	2			2		
3. Виконання вправ зі міні площини засобами лінії	7			2		5
4. Об'єктивні властивості форми. Принципи композиції	2	2				
5. Виконання вправ на виявлення об'єму, рельєфу та простору на площині паперу засобами лінії	7			2		5
6. Виконання творчої композиції засобами лінії, плями та крапки	7			2		5
7. Засоби та прийоми композиції	2	2				
8. Рівновага, єдність, підпорядкованість в композиції	2			2		
9. Виконання симетричної та асиметричної композиції	2			2		
10. Виконання статичної та динамічної композиції	2			2		
11. Контраст. Виконання контрастної композиції	2	2				
12. Нюанс. Виконання композиції на нюансі	7			2		5
13. Ритм. Виконання ритмічної композиції	4			2		
14. Виконання творчої композиції	8			2		8
Модульний контроль	4					
Разом	60	8		20		28
Змістовий модуль 2. Основні засоби композиції						
15. Колір в композиції. Властивості кольору	2	2				
16. Виконання абстрактної композиції основними кольорами	7			2		5
17. Створення композиції з геометричних фігур з об'ємним моделюванням форми та введенням локальних	2			2		

кольорових площин, фактури.					
18. Кольоровий образ форми. Композиційний центр як засіб виразності композиції	2	2			
19. Замкнена та відкрита композиція	2		2		
20. Творча композиція виконана на основі знань про колір	7		2		5
21. Оптичні ілюзії в композиції	2	2			
22. Виконання метафоричної композиції	7		2		5
23. Виконання гротескної композиції	2		2		
24. Виконання композиції «Гіпербола»	2		2		
25. Шрифт в композиції. Особливості створення шрифтових композицій	2	2			
26. Композиція листівки	7		2		5
27. Композиція плакату	12		4		8
Модульний контроль	4				
Разом	60	8	20		28
5 навчальний семестр					
Змістовий модуль 3. Організація форми на площині					
28. Властивості та засоби композиції при вивченні образотворчих та формотворчих властивостей природнього середовища	8	4			4
29. Виконання стилізованої ритмічної композиції в основі якої природні форми з виявленням домінанти	18		8		10
30. Етапи роботи над створенням цілісної тематичної композиції	6	2			4
31. Створення символу коледжу	24		14		10
Модульний контроль	4				
Разом	60	6	22		28
Разом за 3 семестр					
	60	8	20		28
Разом за 4 семестр					
	60	8	20		28
Разом за 5 семестр					
	60	6	22		28
Підготовка та проходження контрольних заходів					
Усього годин	180*	22	62		84

*з урахування 12 годин МКР

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поняття про композицію

Лекція 1. Поняття про композицію, її закони та правила (2 год.)

Композиція – співставлення, поєднання частин, їх упорядкування. Композиція є найважливішою частиною організації художньої форми. Композиція – структура твору, узгодженість його частин, яка відповідає змістові; пошук шляхів і засобів створення художнього образу, найкращого втілення задуму художника. Робота над композицією починається від первісного задуму, загальної його «зав'язки» у пластично-зорових формах, до цілковитого завершення. Композиційна форма – розміщення зображення у просторі – реальному (у скульптурі) або на картинній площині (живопис та графіка) у відповідних до задуму розмірі, форматі й матеріалах. Художні засоби композиції: симетрія та асиметрія, динаміка та статика, метр і ритм, контраст та нюанс, пропорції та масштаб, фактура та колір, матеріал та конструкція.

Основні поняття теми: композиція, масштаб, симетрія, асиметрія, динаміка, статика, рельєф, об'єм, конструкція. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7]

Практична робота 1. Виявити настрій предмету засобами лінії та плями (2 год.)

Практична робота 2. Виконання вправ зі зміни площини засобами лінії (2 год.)

Лекція 2. Об'єктивні властивості форми. Принципи композиції (2 год.)

Поняття «композиція», «структура», «конструкція». Об'єктивні властивості форми. Емоційна дія лінії і плями. Залежність рівноваги від маси форми. Психологічне сприйняття маси форми. Емоційна реакція на форми, які ми сприймаємо, пояснюється тим, що ці форми мають різний колір. Властивості форм. Взаємоперехід форми і фону. Простір як композиційний фактор.

Основні поняття теми: композиція, масштаб, симетрія, асиметрія, динаміка, статика, рельєф, об'єм, конструкція. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7]

Практична робота 3. Виконання вправ на виявлення об'єму, рельєфу та простору на площині паперу засобами лінії (2 год.)

Практична робота 4. Виконання творчої композиції засобами лінії, плями та крапки (2 год.)

Лекція 3. Засоби та прийоми композиції (2 год.)

Гармонія – підпорядкованість усіх частин композиції, виникає завдяки використанню цілого ряду засобів, у яких відображаються об'єктивні закономірності побудови художньої форми. Засоби композиції: пропорція, масштаб, контраст, нюанс, симетрія, асиметрія, рівновага.

Основні поняття теми: засоби композиції, прийоми композиції, пропорції, масштаб, контраст, нюанс, симетрія, асиметрія, динаміка, статика, рівновага. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7]

Практична робота 5. Рівновага, єдність, підпорядкованість в композиції (2 год.)

Практична робота 6. Виконання симетричної та асиметричної композиції (2 год.)

Практична робота 7. Виконання статичної та динамічної композиції (2 год.)

Лекція 4. Контраст. Виконання контрастної композиції (2 год.)

Контраст в композиції. Види контрастів. Співвідношення або пропорції. Композиційний центр. Замкнута і відкрита композиції. Динаміка та її протилежність в створенні контрастної композиції. Особливості створення контрастної композиції.

Основні поняття теми: засоби композиції, пропорції, масштаб, контраст, нюанс, симетрія, асиметрія, динаміка, статика, рівновага. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7]

Практична робота 8. Нюанс. Виконання композиції на нюансі (2 год.)**Практична робота 9.** Ритм. Виконання ритмічної композиції (2 год.)**Практична робота 10.** Виконання творчої композиції (2 год.)**Змістовий модуль 2. Основні засоби композиції****Лекція 5.** Колір в композиції. Властивості кольору (2 год.)

Колір як основна властивість будь-якого предмету та явища. Колір та колорит. Особливості кольорового й тонального ладу твору мистецтва. Кольорові властивості реального світу. Властивості кольору. Гармонійне поєднання кольорів. Основи психології кольору. Вплив кольору на глядача. Настрій картини в залежності від кольору. Закон колористичного перенесення фарб видимої природи на палітру, обумовлену психофізіологією зорового сприйняття та мислення людини.

Основні поняття теми: колір, колорит, психологія кольору основні кольори, похідні кольори, компліментарні кольори, кольорові співвідношення. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7]

Практична робота 11. Виконання абстрактної композиції основними кольорами (2 год.)

Практична робота 12. Створення композиції з геометричних фігур з об'ємним моделюванням форми та введенням локальних кольорових площин, фактури (2 год.)

Лекція 6. Кольоровий образ форми. Композиційний центр як засіб виразності композиції (2 год.)

Властивості кольору. Особливості кольорового й тонального ладу твору мистецтва. Кольорові властивості реального світу та образу форми. Вплив кольору на глядача. Настрій картини в залежності від кольору. Композиційний центр в картині. Зв'язок композиційного центру з формою побудови, заповненням, розміщенням елементів на площині. Особливості замкнутих та відкритих композицій.

Основні поняття теми: колір, композиційний центр, замкнута (замкнена) композиція, відкрита композиція. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7]

Практична робота 13. Замкнена та відкрита композиція (2 год.)

Практична робота 14. Творча композиція виконана на основі знань про колір (2 год.)

Лекція 7. Оптичні ілюзії в композиції (2 год.)

Поняття «оптичної ілюзії». Оптична ілюзія, особливості зорового сприйняття. Види оптичних ілюзій: місячна ілюзія, невірна оцінка довжини відрізків, величини кутів або кольору зображеного об'єкта, ілюзії руху, «ілюзія відсутності об'єкта» — банерна сліпота тощо. Причини оптичних ілюзій та їх вплив на глядача. Вивчення оптичних ілюзій. Творчість Моріса Ешера та інших художників, які використовували оптичні ілюзії у власній творчій діяльності.

Основні поняття теми: оптика, ілюзія, види ілюзій, оптична ілюзія. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 15. Виконання метафоричної композиції (2 год.)

Практична робота 16. Виконання гротескної композиції (2 год.)

Практична робота 17. Виконання композиції «Гіпербола» (2 год.)

Лекція 8. Шрифт в композиції. Особливості створення шрифтових композицій (2 год.)

Поняття «шрифтова композиція». Шрифт в композиції. Види шрифтових композицій. Етапи виконання шрифтових композицій від задуму до її втілення.

Основні поняття теми: шрифт, шрифтова композиція, плакат, оголошення, листівка. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 18. Композиція листівки (2 год.)

Практична робота 19. Композиція плакату (4 год.)

Змістовий модуль 3. Організація форми на площині

Лекція 9. Властивості та засоби композиції при вивченні образотворчих та формотворчих властивостей природнього середовища (4 год.)

Властивості композиції. Засоби композиції. Види композицій. Стилізація природніх форм.

Основні поняття теми: композиція, стилізація, види композиції, засоби композиції. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 20. Виконання стилізованої ритмічну композиції в основі якої природні форми з виявленням домінанти (8 год.)

Лекція 10. Етапи роботи над створенням цілісної тематичної композиції (2 год.)

Властивості композиції. Засоби композиції. Види композицій. Стилізація природніх форм. Етапи виконання шрифтових композицій від задуму до її втілення.

Основні поняття теми: композиція, стилізація, види композиції, засоби композиції. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 21. Створення символу коледжу (14 год.)

Плани практичних занять

Змістовий модуль 1. Поняття про композицію

Практична робота 1. Виявити настрій предмету засобами лінії та плями (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
2. Виконання серії пошукових начерків
3. Вирішення формату та положення картинної площини
4. Компонування зображення на папері
5. Виявлення особливостей завдання
6. Деталізація та завершення роботи

[1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 2. Виконання вправ зі зміни площини засобами лінії (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 3. Виконання вправ на виявлення об'єму, рельєфу та простору на площині паперу засобами лінії (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 4. Виконання творчої композиції засобами лінії, плями та крапки (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 5. Рівновага, єдність, підпорядкованість в композиції (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 6. Виконання симетричної та асиметричної композиції (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
2. Виконання серії пошукових начерків
3. Вирішення формату та положення картинної площини

4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 7. Виконання статичної та динамічної композиції (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 8. Нюанс. Виконання композиції на нюансі (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 9. Ритм. Виконання ритмічної композиції (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 10. Виконання творчої композиції (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Змістовий модуль 2. Основні засоби композиції

Практична робота 11. Виконання абстрактної композиції основними кольорами (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 12. Створення композиції з геометричних фігур з об'ємним моделюванням форми та введенням локальних кольорових площин, фактури (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 13. Замкнена та відкрита композиція (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 14. Творча композиція виконана на основі знань про колір (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 15. Виконання метафоричної композиції (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання

2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 16. Виконання гротескної композиції (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 17. Виконання композиції «Гіпербола» (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 18. Композиція листівки (2 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 19. Композиція плакату (4 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Виявлення особливостей завдання
 6. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Змістовий модуль 3. Організація форми на площині

Практична робота 20. Виконання стилізованої ритмічної композиції, в основі якої природні форми, з виявленням домінанти (8 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Практична робота над картиною
 6. Виявлення задуму картини кольором, лінією тощо.
 7. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

Практична робота 21. Створення символу коледжу (8 год.)

План

1. Постановка практичного завдання
 2. Виконання серії пошукових начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Практична робота над символом
 6. Виявлення задуму кольором, лінією тощо.
 7. Деталізація та завершення роботи
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Перший та другий модуль, читається у 3-4 семестрах та оцінюються за 12-бальною шкалою з подальшим переведенням у 100-бальну.

Третій модуль читається у 5 семестрі і оцінюється за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці.

Критерії оцінювання навчальних знань за 12-бальною шкалою

Рівні компетенції	Оцінка	Критерії
Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються студентом окремими словами чи реченнями
	2	Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні
	3	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
Середній	4	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні

	5	Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину
	6	Студент може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки
Достатній	7	Студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень
	8	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача
	9	Студент вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу
Високий	10	Студент виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем
	11	Студент вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги вчителя знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.
	12	Студент виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1					2	2

Відвідування семінарських занять	1						
Відвідування практичних занять	1					12	12
Робота на семінарському занятті	10						
Робота на практичному занятті	10					12	70
Виконання завдання для самостійної роботи	5					10	25
Виконання модульної контрольної роботи	25					1	25
Разом							134
Максимальна кількість балів:		5 сем. – 134					
Розрахунок коефіцієнта:		5 сем. – 2,23					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст самостійної роботи студентів полягає у виконанні самостійних практичних завдань кожне з яких оцінюється в 5 балів.

Змістовий модуль 1. Поняття про композицію

Самостійна робота 1. Вправи на виявлення об'єму площини засобами лінії

Самостійна робота 2. Вправи на виявлення рельєфу та простору на площині паперу засобами лінії

Самостійна робота 3. Творча композиція засобами лінії, плями та крапки

Самостійна робота 4. Композиція виконана на нюансі

Самостійна робота 5. Виконання ритмічної композиції

Змістовий модуль 2. Основні засоби композиції

Самостійна робота 6. Виконання творчої композиції

Самостійна робота 7. Абстрактна метафорична кольорова композиція

Самостійна робота 8. Композиція листівки

Самостійна робота 9. Композиція плакату

Самостійна робота 10. Виконання творчої жанрової композиції

Змістовий модуль 3. Організація форми на площині

Самостійна робота 11. Створення ритмічної композиції

Самостійна робота 12. Цілісна абстрактна композиція

Самостійна робота 13. Розробка символу коледжу. Підбір аналогів

Самостійна робота 14. Робота над створенням символу коледжу. Виконання серії пошукових начерків

Самостійна робота 15. Виконання творчої композиції символу коледжу

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Бали
1	Глибина розкриття теми	2
2	Творчий підхід до презентації роботи	1
3	Охайність	1
4	Композиційна цілісність роботи	1
	Разом	5

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
12-бальна шкала			
1	Вправи на виявлення об'єму площини засобами лінії	5	
2	Вправи на виявлення рельєфу та простору на площині паперу засобами лінії	5	
3	Творча композиція засобами лінії, плями та крапки	5	
4	Композиція виконана на нюансі	5	
5	Виконання ритмічної композиції	8	
6	Виконання творчої композиції	5	
7	Абстрактна метафорична кольорова композиція	5	
8	Композиція листівки	5	
9	Композиція плакату	5	
10	Виконання творчої жанрової композиції	8	
100-бальна шкала			
11	Створення ритмічної композиції	4	5
12	Цілісна абстрактна композиція	10	5
13	Розробка символу коледжу. Підбір аналогів	4	5
14	Робота над створенням символу коледжу. Виконання серії пошукових начерків	4	5
15	Виконання творчої композиції символу коледжу	6	5
	Разом	84	25

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в формі семестрового перегляду портфоліо робіт студентів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: практична

5 семестр передбачає форму семестрового контролю – екзамен.

Умовою допуску до екзамену є виконання повного обсягу навчального плану дисципліни та в сумі з урахуванням коефіцієнта отримання 35 – 60 балів.

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи подано у таблиці

№ з/п	Вимоги до роботи	Оцінка за шкалою Університету (коледжу)
1.	Робота виконана в повному обсязі, якісно та охайно, дотримано всі композиційні вимоги: зображення укомпоноване на форматі паперу, виявлено композиційний центр, кольорові співвідношення тощо. Робота містить незначні помилки технологічного характеру – неякісний матеріал тощо. Описова частина роботи чітка та лаконічна	31 – 40 балів

2.	Робота виконана в повному обсязі, проте містить композиційні помилки: зображення не гармонійно укомпоноване на форматі паперу, не в повній мірі виявлено особливість практичного завдання. Робота містить незначні помилки технологічного характеру – неякісний матеріал тощо. Описова частина роботи не є досить чіткою	21 – 30 балів
3.	Робота виконана на достатньому рівні, містить композиційні помилки: зображення не гармонійно укомпоноване на форматі паперу, частково виявлено особливість практичного завдання, не вдало обрані засоби та методи композиції. В описовій частині роботи не розкрито поставлене завдання	11 – 20 балів
4.	Робота виконана на низькому рівні, частково відповідає завданню, містить грубі композиційні помилки: зображення не укомпоноване на форматі паперу, не виявлено особливість практичного завдання, не вдало обрані засоби та методи композиції. Робота виконана не охайно. Описова частина відсутня або не відповідає поставленому завданню	6 – 10 балів
5.	Робота виконана на низькому рівні, не відповідає завданню, містить грубі композиційні помилки: зображення не укомпоноване на форматі паперу, відсутня цілісність та гармонія в композиції, не вдало обрані засоби та методи композиції. Робота виконана не охайно, містить грубі технічні помилки. Описова частина відсутня або не відповідає поставленому завданню	0 – 5 балів

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Таблиця переведення балів

Оцінка за 12-бальною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою	
12	98-100	зараховано
11	94-97	
10	93-90	
9	89-86	
8	85-82	
7	81-75	
6	74-69	
5	68-65	
4	64-60	
3	59-35	не зараховано
2	34-20	
1	19-1	

7. Навчально-методична карта дисципліни «Композиція» (3 семестр)

Разом: 60 год., лекції – 8 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 28 год.,
модульний контроль – 4 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV		
Модулі	Змістовий модуль I															
Назва модуля	Поняття про композицію															
Лекції	1						2									
Дати																
Теми лекцій	Поняття про композицію, її види, закони та правила				Об'єктивні властивості форми. Принципи композиції				Засоби та прийоми композиції				Контраст. Виконання контрастної композиції			
Теми практичних занять	Виявити настрій предмету засобами лінії та плями		Виконання вправ зі зміни площини засобами лінії		Виконання вправ на виявлення об'єму, рельєфу та простору на площині паперу засобами лінії		Виконання творчої композиції засобами лінії, плями та крапки		Рівновага, єдність, підпорядкованість в композиції		Виконання симетричної та асиметричної композиції		Виконання статичної та динамічної композиції			
Самостійна робота	Вправи на виявлення об'єму площини засобами лінії				Вправи на виявлення рельєфу та простору на площині паперу засобами лінії				Творча композиція засобами лінії, плями та крапки				Композиція виконана на нюансі		Виконання ритмічної композиції	
Види поточного контролю	Підсумковий семестровий контроль – перегляд портфоліо															
Підсумковий контроль																

7. Навчально-методична карта дисципліни «Композиція» (4 семестр)
Разом: 60 год., лекції – 8 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 28 год.,
модульний контроль – 4 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV
Модулі	Змістовий модуль II													
Назва модуля	Основні засоби композиції													
Лекції	5			6			7				8			
Дати														
Теми лекцій	Колір в композиції. Властивості кольору			Кольоровий образ форми. Композиційний центр як засіб виразності композиції			Оптичні ілюзії в композиції				Шрифт в композиції. Особливості створення шрифтових композицій			
Теми практичних занять		Виконання абстрактної композиції основними кольорами	Створення композиції з геометричних фігур з об'ємним моделюванням форми та введенням локальних кольорових площин, фактури		Замкнена і відкрита композиція	Творча композиція виконана на основі знань про колір		Виконання метафоричної композиції	Виконання гротескної композиції	Виконання композиції «Гіпербола»		Композиція листівки	Композиція плакату	
Самостійна робота	Виконання творчої композиції		Абстрактна метафорична композиція			Композиція листівки			Композиція плакату		Виконання творчої жанрової композиції			
Види поточного контролю	Підсумковий семестровий контроль – перегляд портфоліо													
Підсумковий контроль														

7. Навчально-методична карта дисципліни «Композиція» (5 семестр)

Разом: 60 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 20 год.,
індивідуальна робота – 8 год., модульний контроль – 4 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV
Модулі	Змістовий модуль III													
Назва модуля	Організація форми на площині													
Лекції	9					10								
Дати														
Теми лекцій	Властивості та засоби композиції при вивченні образотворчих властивостей природнього середовища					Етапи роботи над створенням цілісної тематичної композиції								
Теми практичних занять		Виконання стилізованої ритмічної композиції в основі якої природні форми з виявленням доміанти					Створення символу коледжу							
Самостійна робота	Створення ритмічної композиції		Цілісна абстрактна композиція			Розробка символу коледжу. Підбір аналогів			Робота над створенням символу коледжу. Виконання серії пошукових начерків		Виконання творчої композиції символу коледжу			
Види поточного контролю	Підсумковий семестровий контроль – перегляд портфоліо													
Підсумковий контроль	Екзамен													

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Кириченко М.А. Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. - К., «Вища школа», 2002.
2. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція : навчальний посібник/ Т.М.Клименюк - Львів : Львівська Політехніка, 2012.
3. Михайленко В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навчальний посібник/ В.Є. Михайленко - Київ : Каравела, 2015.
4. Форми і методи композиції у контексті сучасних наукових та практичних реалій. – Вижниця., 2007. – 126с.

Додаткова література:

5. Антонович Є.А., Василюшин Я.В., Шпильчак В.А. Креслення: Навч. посібник / За ред.проф. Є.А. Антоновича – Львів: Світ, 2006 – 512с., іл.
6. Печенюк Таміла. Кольорознавство./Т.Печенюк – К.: ГраніТ, 2009. – 190 с.
Поліщук А.А. Теорія та практика графіки: навчальний посібник. Київ: Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015.

9. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О.Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>